

МАСОВІ КОМУНІКАЦІЇ ЗА КОРДОНОМ

Visn. Lviv. Univ., Ser. Zhurn. 2026: 58; 99–107 • DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vjo.2026.58.13914>

УДК 070:004.738.5:355.48

ЖУРНАЛІСТСЬКІ РОЗСЛІДУВАННЯ НА ОСНОВІ OSINT У КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ: BELLINGCAT TA NEW YORK TIMES

Оксана Бондарчук

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Генерала Чупринки, 49, 79044, Львів, Україна
e-mail: oksana.bondarchuk03@gmail.com
<https://orcid.org/0009-0002-6697-0942>*

Юрій Мельник

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Генерала Чупринки, 49, 79044, Львів, Україна
e-mail: melnykiurii@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-2825-9925>*

У статті проаналізовано роль OSINT-методів у журналістських розслідуваннях, присвячених контрверсійним подіям російсько-української війни. Метою дослідження є виявлення можливостей відкритих джерел як доказового інструменту для встановлення фактів, спростування дезінформаційних наративів та документування воєнних злочинів. Методологічною основою роботи є якісний аналіз кейсів провідних міжнародних медіа та розслідувальних платформ *Bellingcat* та *New York Times*, які застосовували гео-локалізацію фото- та відеоматеріалів, аналіз супутникових знімків і даних соціальних мереж та ін.

Ключові слова: OSINT, New York Times, Bellingcat, російсько-українська війна, журналістське розслідування, гео-локалізація.

Постановка проблеми. Російсько-українська війна супроводжується безпрецедентним рівнем інформаційного протистояння, у межах якого поряд із воєнними діями активно використовуються дезінформація, маніпуляції та заперечення очевидних фактів. У таких умовах традиційні журналістські методи збору інформації часто виявляються обмеженими або недоступними через відсутність фізичного доступу до зон бойових дій, небезпеку для кореспондентів і контроль інформаційного

простору з боку сторін конфлікту. Це актуалізує потребу в альтернативних підходах до перевірки фактів і документування подій.

Одним із таких підходів стало використання OSINT-методів аналізу відкритих джерел, зокрема соціальних мереж, супутникових знімків, відкритих баз даних та цифрових карт. Журналістські OSINT-розслідування дають змогу відтворювати хронологію подій, встановлювати місце та час їхнього перебігу, ідентифікувати учасників та перевіряти суперечливі твердження навіть за відсутності офіційних підтверджень. Важливою особливістю цього підходу є можливість формування незалежної, верифікованої доказової бази, що має не лише медійне, а й суспільно-правове значення.

Попри активне використання OSINT у журналістській практиці, питання його ролі як доказового інструменту у висвітленні воєнних злочинів і спростуванні дезінформаційних наративів залишається недостатньо систематизованим у науковому дискурсі. Це зумовлює необхідність аналізу конкретних кейсів журналістських розслідувань, виконаних на основі відкритих джерел, з метою осмислення методологічних можливостей OSINT та визначення його місця в сучасній журналістиці.

Малайзійський боїнг

Bellingcat відіграв ключову роль у розслідуванні збиття над Донбасом малайзійського боїнга MH17 у липні 2014 року, створивши першу комплексну реконструкцію руху ракетної установки “Бук” із території РФ в Україну напередодні катастрофи з пасажирським літаком, його повернення в Росію опісля, а також встановлення її зв’язку з російськими військовими підрозділами. Розслідувачі змогли встановити склад екіпажів окремих машин, відновити списки особового складу батальйонів, визначити імена військових, у тому числі водіїв, операторів та офіцерів. «Завдяки пошуку в соціальних мережах та на форумах, пошуку маловідомих інтерв’ю солдатів-сепаратистів та уважному прослуховуванню опублікованих телефонних розмов, стало можливим встановити причетних до збиття MH17 влітку 2014 року»¹. Усі докази були зібрані з відкритих джерел, тим самим спростувавши офіційні російські наративи задовго до висновків Спільної слідчої групи.

Справа MH17 стала для Bellingcat та його засновника Еліота Гіггінза першим і поки найбільшим успіхом, можна сказати – початком ери OSINT у глобальному масштабі. У процесі роботи над цим розслідуванням було використано понад десяток інструментів та прийомів OSINT, зокрема: геолокалізація фото та відео, іноді – спільними зусиллями, за участю цифрової спільноти у *Twitter*; геолокалізація за назвою будівельного магазину, білбордом тощо; геолокалізація за допомогою *Google Earth*; визначення часу зйомки фото за допомогою додатку *SunCalc*; телефонний дзвінок за номером на вантажівці, зафіксований на одному з фото; “проїжджання” траси через донбаські містечка у додатку *Google Street View*; пошуки доказів перебування російських військових на Донбасі у соціальних мережах, передусім у російських; пошуки у соцмережах за хештегами; пошук фото за часом і місцем за допомогою додатка *Pixifly*; ідентифікація приналежності установки “Бук” до російських військової частини за номерними знаками та переліком реєстраційних кодів; доведення тотож-

¹ Bellingcat (2019), “«A birdie is flying towards you». Identifying the Separatists Linked to the Downing of MH17”, available at URL: <https://surl.lu/cuevnd> (accessed date: 02.01.2026).

ності “Буків” на різних фото- та відеоматеріалах за допомогою 3D-моделі; ідентифікація “Бука” за бризковиком; запит до місцевого жителя зробити серію фото із ймовірного пускового майданчика для співставлення; перевірка через супутникові знімки *DigitalGlobe*. «Найбільше вражало, що Bellingcat, не маючи потужних важелів, юридичних повноважень чи великого бюджету, уже довів усі ключові тези зі звіту Спільної слідчої групи – впродовж якихось місяців після падіння літака», – писав Еліот Гігінз у своїй книзі².

У такий спосіб Bellingcat продемонстрували, що систематична обробка відкритих даних здатна відтворювати хронологію та надавати доказову базу, достатню надійну для спростування дезінформаційних тверджень та підтвердження відповідальності конкретної сторони. У результаті багаторічної роботи на основі відкритих джерел, підтверджених згодом офіційним слідством, вдалося сформулювати обґрунтований і остаточно підтверджений висновок щодо відповідальності за збиття літака. Таким чином, систематичний аналіз відкритих даних, зокрема соціальних мереж став основою для формування доказової бази, що дала підґрунтя для чіткого і юридично підтвердженого твердження: «Міністерство оборони [Росії] несе основну відповідальність за трагедію МН17, розділяючи її з військовим командуванням та лідерами самопроголошених Донецької та Луганської народних республік»³. Висновки були пізніше підтверджені Робочою слідчою групою (ЖТ) і враховані в рішеннях нідерландського суду, що суттєво звузило простір для альтернативних, політично вмотивованих інтерпретацій.

Британський журналіст Девід Патрикаракос вказав на масштаби досягнення Гігінса та *Bellingcat*: «...Завдяки силі відкритої інформації, доступної у соціальних мережах, Гігінс зміг довести провину Росії. Якість і промовистість цього прецеденту були такими, що Міністерство закордонних справ Росії неодноразово мусило публічно відповідати на його запити. Тобто головне крило державного апарату найбільшої країни світу мусило публічно спростовувати його висновки. Немає чіткішого прикладу зміщення влади від ієрархій до окремих осіб і мереж індивідумів, ніж прецедент Еліота Гігінса. Не виходячи зі свого будинку, він як індивідуальний громадянин безпосередньо вплинув на війну наративів довкола російсько-української кризи так, як раніше це було немислимо і тим паче неможливо. Усе, що йому для цього знадобилося, – це інтернет-зв'язок і багатогранна особистість»⁴.

Воєнні злочини у Бучі

Російсько-українська війна стала ключовим етапом розвитку, масштабування та легітимації журналістських OSINT-розслідувань на основі геоданих (цифрові карти, супутникові знімки тощо). Вони дають змогу точно встановлювати місце, час і обставини подій, що особливо важливо тоді, коли публічні дискусії супроводжуються суперечливими твердженнями або коли бракує надійних офіційних свідчень. Такі

² Гігінз, Е. (2022), *Ми – Bellingcat. Онлайн-розслідування міжнародних злочинів та інформаційна війна з Росією*, Наш Формат, Київ, с. 66-99.

³ Bellingcat (2016), “МН17 – potential suspects and witnesses from the 53rd anti-aircraft missile brigade”, available at URL: <https://surl.lu/pktrpk> (accessed date: 02.01.2026).

⁴ Патрикаракос Д. (2019), *Війна у 140 знаках. Як соціальні медіа змінюють конфлікти у XXI столітті*, Yakaboo Publishing, Київ, с. 224.

дані дають змогу отримувати незалежні, верифіковані та візуально підтверджені докази, що стають надійною основою для реконструкції подій, виявлення закономірностей та перевірки тверджень.

У 2022 році і далі саме супутникові знімки стали основним засобом документування наслідків атак, переміщення військових підрозділів та воєнних злочинів у тих районах, де фізичний доступ був неможливий або обмежений. Такі матеріали забезпечують незалежну доказову базу й дають змогу спростовувати заяви та інтерпретації, що не відповідають дійсності. Прикладом може бути бомбардування Маріуполя у 2022 році з усіма наслідками для міста (див. напр. матеріал у *The Guardian*⁵).

Після звільнення Бучі у березні 2022 року російська влада одразу почала запевняти причетність своїх військових до масових убивств цивільних: Міністерство оборони Росії поширило допис із прокремлівського *Telegram*-каналу «War on Fakes», назвавши виявлені тіла «скоординованою медіакампанією» та стверджуючи, що події в Бучі були інсценізовані⁶.

Проте команда розслідувачів *The New York Times* у матеріалі «Супутникові знімки показують, що тіла лежали в Бучі тижнями, попри заяви Росії»⁷ застосувала порівняльний аналіз супутникових знімків для того, аби встановити факт убивства цивільного населення ідентифікувати воєнних злочинців. Це дало можливість підтвердити, що тіла цивільних у Бучі з'явилися на вулицях саме тоді, коли місто перебувало під контролем російських військ. Так вдалося спростувати суперечливі твердження, які поширювало Міністерство оборони Росії, спростувавши російські заяви про «інсценування» та припущення, що жертви (справжні чи імітовані) нібито з'явилися після відступу російських підрозділів. Саме супутникові знімки стали ключовим елементом розслідування, завдяки яким вдалося точно визначити період, у який на вулицях міста вже перебували тіла цивільних. За допомогою відкритих даних вдалося надати незалежне підтвердження й унеможливити подальше поширення фейкових наративів, спрямованих на заперечення воєнних злочинів. За словами засновника Bellingcat Еліота Гігінса⁸, цей випадок продемонстрував той факт, що роль супутникових знімків стає надзвичайно важливою для документування російського вторгнення та збирання доказів щодо воєнних злочинів.

У цих умовах саме робота з відкритими джерелами стала визначальною для встановлення фактів. У розслідуванні *The New York Times* «Нові докази показують, як російські солдати страчували чоловіків у Бучі» журналісти використали комплексний підхід, поєднавши аналіз соціальних мереж із дослідженням військових баз даних. Це дало змогу не лише зібрати послідовну реконструкцію подій, а й ідентифікувати конкретних російських солдатів, причетних до страти українських цивільних. Також вони аналізували *Telegram*-канали та групи у *Facebook* для того, аби знайти

⁵ Yerushalmy, J. (2023), "Mariupol before and after: updated Google maps reveal destruction in Ukraine city", *The Guardian*, April 28, available at URL: <https://surl.li/hjpecm> (accessed date: 02.01.2026).

⁶ DFRLab (2022), "Atlantic Council. Russian war report: Kremlin claims Bucha massacre was staged by Ukraine. Atlantic Council", April 4, available at URL: <https://surl.li/zftkhp> (accessed date: 02.01.2026).

⁷ Browne, M., Botti, D. & Willis, H. (2022), "Satellite images show bodies lay in Bucha for weeks, despite Russian claims", *The New York Times*, April 4, available at URL: <https://surl.li/grblhk> (accessed date: 02.01.2026).

⁸ Hern, A. (2022), "Satellite images of corpses in Bucha contradict Russian claims", *The Guardian*, April 5, available at URL: <https://surl.li/havjri> (accessed date: 02.01.2026).

інформацію про зниклих безвісти осіб. Поєднавши цю інформацію з іншими даними, дослідники змогли ідентифікувати імена українських жертв, яких стратили в Бучі⁹.

Страта українського військовополоненого

Іншим прикладом ефективного застосування OSINT в журналістиці є розслідування *Bellingcat* «Розшук безликих убивць, які калічили та стратили українського військовополоненого»¹⁰. За допомогою аналізу відео та фотографій із соціальних мереж команди розслідувачів вдалося встановити причетність конкретних російських військових до страти українського військовополоненого. Після того як у липні 2022 року у проросійських *Telegram*-каналах з'явилося відео страти, російські спікери заявили, що ролики нібито є підробкою, знятою українською стороною для дискредитації російської армії.

За допомогою аналізу відеоматеріалів із платформи *YouTube* вдалося підтвердити, що страту здійснили на території, яка на момент фіксації перебувала під контролем російських сил. Завдяки зіставленню деталей ландшафту, архітектурних елементів та інших візуальних ознак розслідувачі змогли геолокалізувати відео на території санаторію «Привілля» в Луганській області. Окрім того, на основі аналізу російських соціальних мереж *VK* та *Одноклассники* розслідувачі ідентифікували осіб на відеозаписі. Ключем до розв'язки стало детальне дослідження зовнішніх ознак одного з російських військових, зафіксованих у ролику, а саме військового у ковбойському капелюсі та із браслетом на руці. Ці ознаки стали основними маркерами для подальшого пошуку і дали змогу ідентифікувати фігуранта в інших відеоматеріалах. Встановлення причетності російських військових перекреслила спроби перекласти провину на українську сторону, поширювати альтернативні версії подій або подати злочин як «провокацію».

Каховська дамба

Ще одним показовим прикладом, у якому відкриті дані – насамперед супутникові знімки – відіграли ключову роль у встановленні правди та усунули можливість для поширення спекуляцій, стало розслідування щодо підризу Каховської дамби. Після руйнування Каховської гідроелектростанції у червні 2023 року в медіапросторі тривала масштабна дискусія щодо того, хто несе відповідальність за підрив. Медіа писали про те, що сторони взаємно обмінюються звинуваченнями: «Київ і Москва звинувачують одне одного у пошкодженні дамби, хоча обидві сторони заперечують ці твердження»¹¹. Аналіз відкритих даних надав незалежні докази, що дали змогу встановити фактичний перебіг подій і усунути можливість подальших маніпуляцій. Розслідування *The New York Times* «Чому докази свідчать про те, що Росія підірвала Каховську дамбу». Розслідування показало причетність російської сторони до знищення дамби, підтверило навмисний характер підризу: «Докази чітко

⁹ Al-Hlou, Y. et al. (2022), "New evidence shows how Russian soldiers executed men in Bucha", *The New York Times*, May 19, available at URL: <https://surli.cc/edefqy> (accessed date: 02.01.2026).

¹⁰ Grozev, Ch. et al (2022), "Tracking the faceless killers who mutilated and executed a ukrainian POW", *Bellingcat*, August 5, available at URL: <https://surli.li/sgzjmy> (accessed date: 02.01.2026).

¹¹ *NBC News* (2023), "Ukraine and Russia accuse each other of blowing up Nova Kakhovka dam", June 6, available at URL: <https://surli.li/wfhhbyv> (accessed date: 02.01.2026).

свідчать про те, що дамба була пошкоджена вибухом, спричиненим стороною, яка її контролює: Росією»¹². Попри офіційні заяви Росії про нібито «природні причини» або «удар українських сил», аналіз відкритих джерел дав змогу сформулювати фактологічно обґрунтовану версію та спростувати маніпулятивні пояснення щодо того, хто насправді спричинив руйнування дамби.

Удар по вокзалу у Краматорську

Розслідування *Bellingcat* «Російські “факти” щодо Краматорська проти доказів»¹³ у 2022 році демонструє, наскільки критично важливими є соціальні мережі для спростування навмисних дезінформаційних кампаній. У цьому випадку саме аналіз фото та відео дав змогу спростувати ключовий елемент офіційної російської версії – твердження про те, що Росія «не використовує ракети “Точка-У”», якою був завданий удар по вокзалу, в результаті якого загинула 61 людина, а 121 було поранено. *Bellingcat* проаналізував низку публікацій у проросійських *Telegram*-каналах та повідомлень російських медіа, які з’явилися одразу після удару. Розслідування продемонструвало, що початкові російські публікації фактично підтверджували причетність Росії до атаки, а пізніша офіційна позиція суперечила цим раннім заявам. Ключовим доказом став аналіз відео та фотографій, опублікованих у соціальних мережах, на яких зафіксовано перевезення пускових установок, якими і був завданий удар. Дослідники зіставляли ці ролики з іншими відкритими джерелами, включно з архівними російськими відео та зображеннями. Зібрані дані підтвердили, що Росія продовжувала використовувати комплекси «Точка-У», попри офіційні заяви про їх нібито повне виведення з експлуатації. Відкриті дані дали змогу спростувати звинувачення Росії в тому, що саме Україна завдала удар по вокзалу.

«Ми вступаємо в десятиліття, коли правду буде важче довести, особисті будуть дешевшими у виробництві, а інформація поширюватиметься швидше, ніж думки. OSINT – це вже не про пошук даних, а про перевірку реальності», – пише Azutech¹⁴. Це міркування нашої теми розмисли про шлях, який OSINT пройшов всього за кілька останніх років, і який пройде за кілька наступних, передусім із урахуванням стрімкого розвитку технологій, пов’язаних із ІІІ.

Висновок

Журналістські OSINT-розслідування відіграють важливу роль у висвітленні російсько-української війни, особливо в умовах інформаційних маніпуляцій і заперечення фактів з боку держави-агресора. Аналіз наведених кейсів демонструє, що відкриті джерела – соціальні мережі, супутникові знімки, цифрові карти та відкриті бази даних – здатні забезпечити високий рівень верифікації інформації та відтворення перебігу подій.

¹² Glanz, G. et al. (2023), “Why the Evidence Suggests Russia Blew Up the Kakhovka Dam”, *The New York Times*, June 16, available at URL: <https://surl.li/nmdwjg> (accessed date: 02.01.2026).

¹³ Sheldon, M. (2022), “Russia’s Kramatorsk ‘facts’ versus the evidence”, *Bellingcat*, April 14, available at URL: <https://surl.li/txiqbd> (accessed date: 02.01.2026).

¹⁴ Azutech (2026), “The future of OSINT: 5 Predictions for 2026 and Beyond”, *Medium*, January 1, available at URL: <https://surl.li/ujmpsk> (accessed date: 02.01.2026).

Успішний досвід журналістської роботи Bellingcat та *The New York Times* підтверджує, що OSINT-методи дають змогу не лише встановлювати місце й час подій, а й ідентифікувати конкретних осіб, причетних до воєнних злочинів, а також спростовувати дезінформаційні кампанії. У низці випадків результати журналістських розслідувань, виконаних на основі відкритих джерел, передували або доповнювали офіційні слідчі висновки, що свідчить про їхній високий доказовий потенціал.

Важливо, що OSINT, повноцінний набір інструментів сучасної розслідувальної журналістики, значною мірою виник та розвинувся на матеріалі російсько-української війни, починаючи з 2014 року, остаточно – починаючи з 2022 року, істотно змінивши підходи до збору та перевірки інформації в умовах. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на методологічну систематизацію OSINT-практик та аналіз їхнього впливу на правові процеси й формування міжнародної громадської думки щодо збройних конфліктів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Al-Hlou, Y. et al. (2022), “New evidence shows how Russian soldiers executed men in Bucha”, *The New York Times*, May 19, available at URL: <https://surl.cc/edefqy> (accessed date: 02.01.2026).
2. Azutech (2026), “The future of OSINT: 5 Predictions for 2026 and Beyond”, *Medium*, January 1, available at URL: <https://surl.li/ujmpsk> (accessed date: 02.01.2026).
3. Bellingcat (2016), “MH17 – potential suspects and witnesses from the 53rd anti-aircraft missile brigade”, available at URL: <https://surl.li/pktrpk> (accessed date: 02.01.2026).
4. Bellingcat (2019), “«A birdie is flying towards you». Identifying the Separatists Linked to the Downing of MH17”, available at URL: <https://surl.li/cuevnd> (accessed date: 02.01.2026).
5. Browne, M., Botti, D. & Willis, H. (2022), “Satellite images show bodies lay in Bucha for weeks, despite Russian claims”, *The New York Times*, April 4, available at URL: <https://surl.li/grblhk> (accessed date: 02.01.2026).
6. DFRLab (2022), “Atlantic Council. Russian war report: Kremlin claims Bucha massacre was staged by Ukraine. Atlantic Council”, April 4, available at URL: <https://surl.li/zftkhp> (accessed date: 02.01.2026).
7. Glanz, G. et al. (2023), “Why the Evidence Suggests Russia Blew Up the Kakhovka Dam”, *The New York Times*, June 16, available at URL: <https://surl.li/nmdwjq> (accessed date: 02.01.2026).
8. Grozev, Ch. et al (2022), “Tracking the faceless killers who mutilated and executed a ukrainian POW”, *Bellingcat*, August 5, available at URL: <https://surl.li/sgzjmy> (accessed date: 02.01.2026).
9. Hern, A. (2022), “Satellite images of corpses in Bucha contradict Russian claims”, *The Guardian*, April 5, available at URL: <https://surl.li/havjri> (accessed date: 02.01.2026).
10. NBC News (2023), “Ukraine and Russia accuse each other of blowing up Nova Kakhovka dam”, June 6, available at URL: <https://surl.li/wfhbyv> (accessed date: 02.01.2026).
11. Sheldon, M. (2022), “Russia’s Kramatorsk ‘facts’ versus the evidence”, *Bellingcat*, April 14, available at URL: <https://surl.li/txiqbd> (accessed date: 02.01.2026).

12. Yerushalmy, J. (2023), "Mariupol before and after: updated Google maps reveal destruction in Ukraine city", *The Guardian*, April 28, available at URL: <https://surl.li/hjpecm> (accessed date: 02.01.2026).
13. Гігінз, Е. (2022), *Ми – Bellingcat. Онлайн-розслідування міжнародних злочинів та інформаційна війна з Росією*, Наш Формат, Київ, с. 66-99.
14. Патрикаракос, Д. (2019), *Війна у 140 знаках. Як соціальні медіа змінюють конфлікти у XXI столітті*, Yakaboo Publishing, Київ, с. 224.

REFERENCES

1. Al-Hlou, Y. et al. (2022), "New evidence shows how Russian soldiers executed men in Bucha", *The New York Times*, May 19, available at URL: <https://surl.cc/edefqy> (accessed date: 02.01.2026).
2. Azutech (2026), "THE FUTURE OF OSINT: 5 Predictions for 2026 and Beyond", *Medium*, January 1, available at URL: <https://surl.li/ujmpsk> (accessed date: 02.01.2026).
3. *Bellingcat* (2016), "MH17 – potential suspects and witnesses from the 53rd anti-aircraft missile brigade", available at URL: <https://surl.li/pktrpk> (accessed date: 02.01.2026).
4. *Bellingcat* (2019), "«A birdie is flying towards you». Identifying the Separatists Linked to the Downing of MH17", available at URL: <https://surl.li/cuevnd> (accessed date: 02.01.2026).
5. Browne, M., Botti, D. & Willis, H. (2022), "Satellite images show bodies lay in Bucha for weeks, despite Russian claims", *The New York Times*, April 4, available at URL: <https://surl.li/grblhk> (accessed date: 02.01.2026).
6. *DFRLab* (2022), "Atlantic Council. Russian war report: Kremlin claims Bucha massacre was staged by Ukraine. Atlantic Council", April 4, available at URL: <https://surl.li/zftkhp> (accessed date: 02.01.2026).
7. Glanz, G. et al. (2023), "Why the Evidence Suggests Russia Blew Up the Kakhovka Dam", *The New York Times*, June 16, available at URL: <https://surl.li/nmdwjq> (accessed date: 02.01.2026).
8. Grozev, Ch. et al (2022), "Tracking the faceless killers who mutilated and executed a Ukrainian POW", *Bellingcat*, August 5, available at URL: <https://surl.li/sgzjmy> (accessed date: 02.01.2026).
9. Hern, A. (2022), "Satellite images of corpses in Bucha contradict Russian claims", *The Guardian*, April 5, available at URL: <https://surl.li/havjri> (accessed date: 02.01.2026).
10. Higgins, E. (2021), *We Are Bellingcat. An Intelligence Agency for the People*, Bloomsbury, 272 p.
11. *NBC News* (2023), "Ukraine and Russia accuse each other of blowing up Nova Kakhovka dam", June 6, available at URL: <https://surl.li/wfhbyv> (accessed date: 02.01.2026).
12. Patrikarakos, D. (2017), *War in 140 Characters: How Social Media Is Reshaping Conflict in the Twenty-First Century*, Basic Books, 320 p.
13. Sheldon, M. (2022), "Russia's Kramatorsk 'facts' versus the evidence", *Bellingcat*, April 14, available at URL: <https://surl.li/txiqbd> (accessed date: 02.01.2026).
14. Yerushalmy, J. (2023), "Mariupol before and after: updated Google maps reveal destruction in Ukraine city", *The Guardian*, April 28, available at URL: <https://surl.li/hjpecm> (accessed date: 02.01.2026).

JOURNALISTIC INVESTIGATIONS BASED ON OSINT IN THE CONTEXT OF THE RUSSIAN–UKRAINIAN WAR: BELLINGCAT AND *THE NEW YORK TIMES*

Oksana Bondarchuk

*Ivan Franko National University of Lviv,
Generala Chuprynky Str., 49, 79044, Lviv, Ukraine
e-mail: oksana.bondarchuk03@gmail.com
<https://orcid.org/0009-0002-6697-0942>*

Iurii Melnyk

*Ivan Franko National University of Lviv,
Generala Chuprynky Str., 49, 79044, Lviv, Ukraine
e-mail: melnykiurii@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-2825-9925>*

The article analyzes the role of OSINT methods in journalistic investigations devoted to controversial events of the Russian–Ukrainian war. The aim of the study is to identify the potential of open sources as an evidentiary tool for fact-finding, debunking disinformation narratives, and documenting war crimes. The methodological framework of the research is based on a qualitative analysis of case studies conducted by leading international media and investigative platforms, such as *Bellingcat* and *New York Times*. These media actively employed geolocation of photo and video materials, analysis of satellite images, and data from social media platforms, among other OSINT techniques.

The article examines several emblematic cases, including the downing of Malaysia Airlines flight MH17 over Donbas, the mass killings of civilians in Bucha, the execution of a Ukrainian prisoner of war, the destruction of the Kakhovka dam, and the missile strike on the railway station in Kramatorsk. It is demonstrated that the systematic use of OSINT enables the creation of an independent and verifiable body of evidence even under conditions of information warfare and restricted access to conflict zones.

The study concludes that the culture of OSINT-based investigations has been shaped primarily through the coverage of the Russian–Ukrainian war and has become an integral component of contemporary journalism, significantly enhancing its analytical capacity and societal relevance.

Keywords: OSINT, New York Times, Bellingcat, Russian-Ukrainian war, investigative journalism, geolocalization.

Отримано редакцією видання / Received: 25.12.2025

Прорецензовано / Revised: 28.12.2025

Схвалено до друку / Accepted: 29.12.2025

Опубліковано на сайті видання / Published on the publication's website: 28.01.2026